

Yttrande

Datum
2017-09-06
Ert datum
2017-07-27

Vårt dnr
054/2017-4.1.1
Ert dnr
4.6.18-12369/17

Sidnr
1(2)

Jordbruksverket
Enheten för CITES foder- och djurprodukter
Att: Kersti Andersson
551 82 Jönköping

Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MON 87419 (EFSA- NL-2017-140)

Yttrande

Baserat på det underlag nämnden tagit del av bedömer vi att livsmedel och foder från majsens MON 87419 inte innebär någon ökad risk för hälsa och miljö jämfört med konventionell majs.

Bakgrund

Företaget Monsanto har ansökt om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MON 87419. Ansökan omfattar användning av majsens som livsmedel och foder och för import och bearbetning.

Majsens MON 87419 är tolerant mot herbicider baserade på dikamba respektive glufosinat.

Överväganden

De gener som majsens modifierats med finns i andra grödor som är godkända för livsmedel och foder och import och bearbetning inom EU.

Ansökan omfattar inte odling, vilket gör att spridningsrisken är begränsad till eventuella spillplantor. Det är dock inte sannolikt att spillplantor etablerar sig i naturen och tränger ut andra arter. Det är heller inte troligt att spillplantor etablerar sig i odlingslandskapet och pollinerar konventionella grödor. I lagstiftningen ställs dessutom krav på övervakning av oförutsedda händelser, inklusive övervakning av spillplantor i samband med import. Majs är en introducerad art och saknar vilda släktingar i Europa.

Både dikamba och glufosinat är godkända aktiva substanser inom EU.

Etiskt övervägande

Nämnden bedömer att livsmedel och foder från majsens MON 87419 inte innebär någon ökad risk för människor eller djurs hälsa jämfört med konventionell majs.

Nämnden anser att oavsiktligt spill inte utgör någon risk för negativa konsekvenser för miljön och att risken för att eventuella spillplantor skulle leda till en inblandning i konventionellt utsäde över 0,9 procent är försumbar.

Den EU-gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftningen ger varje individ en valmöjlighet. Den som så önskar kan välja att inte köpa produkter som består av, innehåller eller är framställda från majsens MON 87419.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichefen Marie Nyman fattats av ledamöterna Stefan Johansson, Marianne Pettersson, Johan Hultberg, Emma Nohrén (skiljaktig, se bilaga), Kristina Yngwe, Lars Tysklind, Stellan Welin, Lotta Rydhmer, Rishi Bhalerao, Maria Björkman och Lars Åhrlund-Richter samt tjänstgörande ersättarna Jens Holm (skiljaktig, se bilaga), Tuve Skånberg, Mariette Andersson och Laura Parducci. Vid ärendets slutliga handläggning utan att delta i avgörandet deltog även ersättarna Kew Nordqvist, Daniel Bäckström, Sven Ove Hansson, Christian Munthe och Gunnar Johanson samt tjänstemännen Birgit Postol och Jenny Carlsson.

Stefan Johansson

Marie Nyman

Ledamoten Emma Nohrén (MP) och tjänstgörande ersättaren Jens Holm (V) är skiljaktiga och anför följande:

Vi reserverar oss mot nämndens beslut att tillstyrka ett användande av Monsanto genetiskt modifierade majs, MON 87419. Majsen kommer att kunna användas med bekämpningsmedlen dikamba och glufosinatammonium. Vi ser inte det samhällsmässiga eller ekologiska mervärdet att tillåta en gröda som bygger på storskalig användning av dessa herbicider. De här bekämpningsmedlen är mycket potenta. Glufosinatammonium är till exempel förbjuden i Sverige och är reproduktionstoxisk. Att anpassa grödor så att de i princip är designade för fortsatt användning av dessa bekämpningsmedel är fel.

För Monsanto kan den ekonomiska vinningen bli stor i att få ut ännu en GM-gröda med tillhörande insatsmedel på marknaden, men vi ser ingen samhälls- eller ekologisk nytta i att tillstyrka MON 87419.

Vi anser att vi inte kan acceptera lägre krav på importerade grödor än vad vi själva skulle ställa om de odlades i EU eller Sverige, det går mot generationsmålet och i tveksamma fall bör försiktighetsprincipen råda. Generationsmålet inom miljömålssystemet säger i korthet att vi ska klara våra miljömål i Sverige utan att det leder till försämringar i andra länder. Då kan vi inte se en utveckling där vi går mot ett större kemikalieberoende. Därför anser vi att det är fel att godkänna grödor som förutsätter bekämpningsmedelsanvändning. I stället borde man minska, inte öka, mängden kemikalier i jordbruket

Vi vet heller inte vilka socioekologisk och socioekonomisk konsekvenser import av majsen kommer ha i odlingslandet och hur det kommer påverka de som i dag odlar det fodret det är tänkt att ersätta. Hur stor marknadsandel har det sökande företaget för produktion av majsutsäde i de länder där det är tänkt att odlas? Vilka konsekvenser kan ett godkännande få, kan det bli ökad marknadskoncentration, utsädeskoncentration, eller möjlighet till mindre koncentration i odlingsländer?

Det är också en konsumentfråga. Enligt EU:s gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftning ska produkter som består av, innehåller eller är framställda av genetiskt modifierade organismer märkas. Men lagstiftningen omfattar inte kött, mjölk eller ägg från djur som utfodrats med genetiskt modifierat foder eftersom djuren eller produkterna från djuren inte är genetiskt modifierade. Det gör att konsumenter som inte vill stödja odling av genmanipulerade grödor inte kan göra ett aktivt val när de köper t.ex. kött och mjölk.